

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9457 af 18/05/2017 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 29-17 om socialpædagogisk støtte - ledsagelse - aktiviteter - ferie - kompensationsprincippet

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2016-2131-23828

Ankestyrelsens principafgørelse 29-17 om socialpædagogisk støtte - ledsagelse - aktiviteter - ferie - kompensationsprincippet

Principafgørelsen fastslår

Kommunen skal efter serviceloven tilbyde den nødvendige socialpædagogiske støtte til aktiviteter, så borgere med betydelig nedsat funktionsevne eller særlige sociale problemer så vidt muligt er i stand til at leve og udfolde sig på lige fod med andre. Det gælder uanset boform.

Kompensationsprincippet betyder, at kommunen altid skal vurdere, om borgeren allerede er kompenseret for sit behov for hjælp. I vurderingen skal kommunen inddrage, hvilken hjælp borgeren allerede modtager, og om borgeren dermed er tilstrækkeligt kompenseret.

Kommunen skal afdække formålet med den socialpædagogiske støtte

Når kommunen skal afgøre, om borgeren er omfattet af personkredsen til socialpædagogisk støtte, skal kommunen vurdere, om den hjælp, der søges om, falder ind under den form for støtte, der er omfattet af bestemmelsen om socialpædagogisk støtte, og om det er borgerens betydelige funktionsnedsættelse eller særlige sociale problemer, der er årsag til, at borgeren har behov for støtten.

Kommunen skal også afklare formålet med den aktivitet, der søges om støtte til. Dette skal ske i samarbejde med borgeren, værgeren eller andre, der er relevante at inddrage i oplysningen af borgerens støttebehov.

Kommunen skal vurdere behovet for at deltage i aktiviteten

I kommunens vurdering indgår, om aktiviteten bidrager til at udvikle borgeren, til at fastholde borgerens egen identitet, eller til at borgeren opnår en mere aktiv livsudfoldelse.

Det er ikke en betingelse, at støtten udvikler borgerens funktionsniveau, men det kan indgå i vurderingen. Derudover indgår, om aktiviteten understøtter en selvstændig tilværelse, og/eller om borgeren får mulighed for aktiv deltagelse i samfundet på lige fod med andre.

Kommunen kan tage hensyn til, om borgeren med eller uden socialpædagogisk støtte opnår formålet med aktiviteten på anden vis og derfor er kompenseret for sit støttebehov. Kommunen kan kompensere borgeren med den aktivitet, der er integreret i et botilbud, når aktiviteten efter en konkret vurdering tilgodeser borgerens behov.

Kommunen kan fastsætte generelle vejledende serviceniveauer i forhold til socialpædagogisk støtte uden for hjemmet. Kommunen skal dog uanset serviceniveauer altid vurdere den enkelte borgers behov individuelt.

I sag nr. 1 hjemviste Ankestyrelsen kommunens afgørelse, idet styrelsen vurderede, at kommunen ikke havde foretaget en konkret vurdering af borgerens behov for at komme på ferie med kæresten. Ankestyrelsen vurderede, at formålet med ferien var omfattet af bestemmelsen om socialpædagogisk støtte.

I sag nr. 2 hjemviste Ankestyrelsen kommunens afgørelse, idet styrelsen vurderede, at kommunen ikke havde foretaget en konkret vurdering af borgerens behov for socialpædagogisk støtte til de ansøgte aktiviteter, fx biografer og fodbold, og borgerens behov for at deltage i aktiviteterne.

Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet to sager principielt. Det har vi gjort for at afklare kommunens vurdering af, hvordan en borger med behov for socialpædagogisk støtte skal kompenseres i forbindelse med aktiviteter eller ferier.

Vi har desuden gjort det for at afklare, hvilke kriterier, der skal indgå i kommunens vurdering af, hvornår en borger med behov for socialpædagogisk støtte er kompenseret i forbindelse med aktiviteter eller ferier.

Reglerne

Love og bekendtgørelser

Lov om social service (serviceloven), senest bekendtgjort i lovebekendtgørelse nr. 369 af 18. april 2017.

- § 1, stk. 1, nr. 3, om formålet med loven.
- § 1, stk. 2, om formålet med hjælpen.
- § 1, stk. 3, om tilrettelæggelse af hjælpen.
- § 81, stk. 1, nr. 2 og nr. 3, om formålet med indsatsen.
- § 85, om socialpædagogisk støtte.

Praksis

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

C-22-03: Boformen var ikke til hinder for at yde støtte i form af socialpædagogisk støtte til en sclerose-ramt kvinde. Støtten skulle ydes efter en individuel behovsvurdering for at styrke ansøgerens funktionsmuligheder eller for at kompensere for den nedsatte funktionsevne. Der var derfor ikke hjemmel til at udelukke personer, der bor på plejehjem eller i lignende boformer, fra at få hjælpen. Kommunen var imidlertid ikke forpligtet til at yde hjælpen i form af en fast og kontinuerlig støtteperson.

C-38-07: En delvis lam mand fandtes omfattet af personkredsen til servicelovens bestemmelse om socialpædagogiske hjælpeforanstaltninger. Der var hjemmel i bestemmelsen til at yde hjælp til fx undersøgelser, lægebesøg og andre former for ikke selvvalgte aktiviteter. Hjælpen kunne ydes samtidigt med, at der blev ydet støtte til selvvalgte aktiviteter efter bestemmelse om hjælp til ledsagelse. Afgørende var, at hjælpen tog udgangspunkt i den enkeltes individuelle situation og nedsatte funktionsevne med respekt for den enkeltes egne behov og ressourcer.

C-18-08: Ved ophold i botilbud, hvor den socialpædagogisk støtte var en integreret del af botilbuddet, havde beboeren kun efter en konkret vurdering ret til også at modtage hjælpetimer under ophold på højskole. Ved denne vurdering kunne der tages hensyn til højskoleophold i sædvanligt omfang for befolkningen, samt i det omfang, der var tale om højskoleophold ud over sædvanligt omfang, om der var et særligt behov for højskoleopholdet. I sagen var der ikke grundlag for at tilsidesætte nævnets vurdering af ansøgerens behov for højskoleopholdet. Ankestyrelsen afgjorde derfor, at ansøgeren ikke havde krav på at få dækket udgift til hjælpetimer under en forlængelse af højskoleopholdet.

60-15: Borgere med betydelig nedsat psykisk og fysisk funktionsevne eller særlige sociale problemer kan have ret til at modtage socialpædagogisk støtte under kortere ophold uden for borgerens bopæl. Kommunen skal yde den nødvendige hjælp og støtte efter servicelovens regler om socialpædagogisk støtte, så borgere med betydelig nedsat psykisk og fysisk funktionsevne eller særlige sociale problemer så vidt muligt er stand til at leve og udfolde sig som andre, der ikke har en funktionsnedsættelse.

Vejledninger

Vi har også anvendt:

Vejledning om servicelovens formål og generelle bestemmelser i loven (vejledning nr. 1 til serviceloven) nr. 9347 af 28. marts 2017.

- Pkt. 1 og 3, om servicelovens formål.
- Pkt. 6, om øvrige principper.

Vejledning om hjælp og støtte efter serviceloven (vejledning nr. 2 til serviceloven) nr. 9341 af 8. maj 2015.

- Kapitel 5, om socialpædagogisk bistand.

De konkrete afgørelser

Sag nr. 1, j.nr. 2016-2131-23828

Du har klaget over kommunens afgørelse om afslag på socialpædagogisk støtte i form af ledsagelse til ferie i 4-5 dage med din kæreste. Kommunen afgjorde sagen den 16. marts 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen skal behandle din sag igen.

Det betyder, at vi hjemviser sagen til ny behandling, og at kommunen skal afgøre sagen på ny.

Du skal være opmærksom på, at en ny behandling godt kan føre til det samme resultat i din sag.

Kommunen skal, inden den afgør sagen, indhente oplysninger, der kan medvirke til at belyse dit behov for at holde ferie med din kæreste.

Kommunen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst til, at det kan afgøres, om du på grund af betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne har behov for socialpædagogisk støtte til ferie med din kæreste.

Det beror på en konkret vurdering, om du har behov for socialpædagogisk støtte til ferie ud over den støtte, som du modtager på dit botilbud, eller om dit behov for ferie er opfyldt.

Vi vurderer, at andre uden funktionsnedsættelse almindeligvis også har behov for ferie med kæresten, og det må betragtes som en del af det at leve som andre mennesker uden funktionsnedsættelse. Formålet med en kæresteferie ligger inden for rammerne af, hvad socialpædagogisk støtte kan anvendes til.

Vi vurderer imidlertid, at der mangler oplysninger, der kan medvirke til at belyse, om du er kompenseret for dit støttebehov til en kæresteferie. De manglende oplysninger udgør en så væsentlig del af beslutningsgrundlaget, at vi ikke kan træffe afgørelse i sagen.

Hvad er afgørende for resultatet

Der er i sagen ikke nærmere oplysninger om dit konkrete behov for hjælp i forbindelse med en ferie. Vi lægger derfor til grund, at der er enighed om arten af den ansøgte socialpædagogiske støtte i form af ledsagelse.

Vi lægger vægt på din partsrepræsentants oplysninger om, at du ønsker en kæresteferie, hvor du og din kæreste sammen får selvvalgte oplevelser, der er upåvirkede af andre, og at du på lige fod med andre i det danske samfund ønsker, at opretholde din egen identitet som forlovet. Du ønsker at feriemålet er selvvalgt, og at du og din kæreste kan gøre og opleve det I selv vil. Du er afhængig af at blive kompenseret for din funktionsnedsættelse, idet du ikke selv har evner til at gennemføre en sådan kæresteferie.

Vi lægger også vægt på, at kommunen har vurderet dit behov for ferie generelt, og at kommunen lægger vægt på, at du holder ferie med din mor og på dine muligheder for ferie med dit bofællesskab og bocciahold. Vi finder, at kommunen ikke har vurderet dit konkrete behov for at tage på ferie med din kæreste.

Hvad skal kommunen nu gøre

Kommunen skal vurdere dit behov for at komme på en sådan ferie og tage stilling til, om du enten med eller uden bevilget socialpædagogisk støtte opnår formålet med ferien på anden vis.

Kommunen har ikke pligt til yderligere at kompensere dig for din funktionsnedsættelse, hvis den ferie du i øvrigt holder, tilgodeser dit konkrete behov for en kæresteferie.

Kommunen skal herefter træffe en ny afgørelse. Hvis kommunen ikke fuldt imødekommer din ansøgning, skal kommunen i afgørelsen angive de hovedhensyn og de faktiske oplysninger, der er indgået i kommunens vurdering.

Vi bemærker, at du kan klage over den nye afgørelse efter de almindelige regler. Det betyder, at du kan klage til kommunen inden fire uger efter, du har modtaget den nye afgørelse fra kommunen.

Sag 2, j.nr. 2016-2131-33021

Du har klaget over kommunens afgørelse om afslag på yderligere socialpædagogisk støtte. Kommunen afgjorde sagen den 26. april 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Kommunen skal behandle din sag igen.

Det betyder, at vi hjemviser sagen til ny behandling, og at kommunen skal afgøre sagen på ny. Du skal være opmærksom på, at en ny behandling godt kan føre til det samme resultat i din sag.

Kommunen skal, inden den afgør sagen, indhente oplysninger, der kan medvirke til at belyse dit behov for socialpædagogisk støtte til aktiviteterne, og dit behov for at deltage i aktiviteterne.

Kommunen kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at sagen ikke er tilstrækkelig oplyst til, at det kan afgøres, om du på grund af betydelig nedsat psykisk funktionsevne har behov for yderligere socialpædagogisk støtte.

Vi vurderer, at der mangler oplysninger, om du er kompenseret for dit støttebehov med den udmålte støtte. De manglende oplysninger udgør en så væsentlig del af beslutningsgrundlaget, at vi ikke kan træffe afgørelse i sagen.

Vi vurderer også, at kommunen ikke har foretaget en konkret og individuel vurdering af dit behov for socialpædagogisk støtte til de ansøgte aktiviteter.

Vi vurderer desuden, at der er væsentlig uoverensstemmelse mellem kommunens og din opfattelse af dit behov for socialpædagogisk støtte til at gå til fodbold, og at denne tvivl ikke er afklaret. Det kan derfor

ikke afgøres om oplysningen om, at du selvstændigt går til fodbold, kan lægges til grund for afgørelsen eller ej.

Vi bemærker, at det ikke er afgørende, at yderligere ledsagelse vil øge dit funktionsniveau, som anført af kommunen.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at kommunen anerkender, at du har behov for støttepersoner, der forstår dig, når du deltager i aktiviteter, da du ikke kan håndtere uforudsete ting og kommunikation med andre. Kommunen vurderer i handleplanen, at du har brug for meget støtte, også når du skal ud til forskellige ting, og i høj grad til det sociale.

Vi lægger desuden vægt på dine oplysninger om, at du skal have muligheden for højere livskvalitet gennem de ansøgte aktiviteter.

Vi lægger også vægt på oplysningerne om, at du i nogle aktiviteter deltager selvstændigt, mens du i andre aktiviteter har behov for støtte.

Hvad skal kommunen nu gøre

Kommunen skal undersøge dit eventuelle behov for yderligere støtte mere indgående i samarbejde med dig, pårørende eller andre, der er relevant at inddrage i varetagelsen af dine interesser. Vurderingen skal foretages for hver enkelt ansøgt aktivitet, idet dit støttebehov er varierende alt efter hvilken aktivitet, der er tale om.

Kommunen skal også undersøge dit behov for at deltage i de aktiviteter, som du har søgt om yderligere socialpædagogisk støtte til.

Kommunen skal derfor undersøge formålet med, at du deltager i hver enkelt aktivitet med henblik på at vurdere om aktiviteten ligger inden for rammerne af servicelovens § 85.

Kommunen skal konkret forholde sig til om aktiviteten bidrager til at udvikle dig, understøtter en selvstændig tilværelse, om den bidrager til at fastholde din egen identitet, og/eller til, at du opnår en mere aktiv livsudfoldelse. Det skal også indgå, om aktiviteterne er en del af det at leve som andre mennesker uden funktionsnedsættelse.

Kommunen skal overveje, om der skal indhentes oplysninger fra relevante fagpersoner med kendskab til din funktionsevne og dit støttebehov, der kan medvirke til at belyse, om du har behov for socialpædagogisk støtte til de ansøgte aktiviteter, og om du har behov for at deltage i aktiviteterne.

Kommunen har ikke pligt til yderligere at kompensere dig for din funktionsnedsættelse, hvis de aktiviteter du i øvrigt deltager i – med eller uden bevilget socialpædagogisk støtte – tilgodeser dit konkrete behov.

Kommunen skal udover faglige hensyn også inddrage økonomiske hensyn. Hvis kommunen skal vælge mellem to aktiviteter, som er lige egnede til at opfylde dit behov, bør kommunen vælge det billigste. Det afgørende er, at støtten dækker dit behov.

Kommunen skal herefter træffe en ny afgørelse. Hvis kommunen ikke fuldt imødekommer din ansøgning, skal kommunen i afgørelsen angive de hovedhensyn og de faktiske oplysninger, der er indgået i kommunens vurdering.

Vi bemærker, at du kan klage over den nye afgørelse efter de almindelige regler. Det betyder, at du kan klage til kommunen inden fire uger efter, du har modtaget den nye afgørelse fra kommunen.